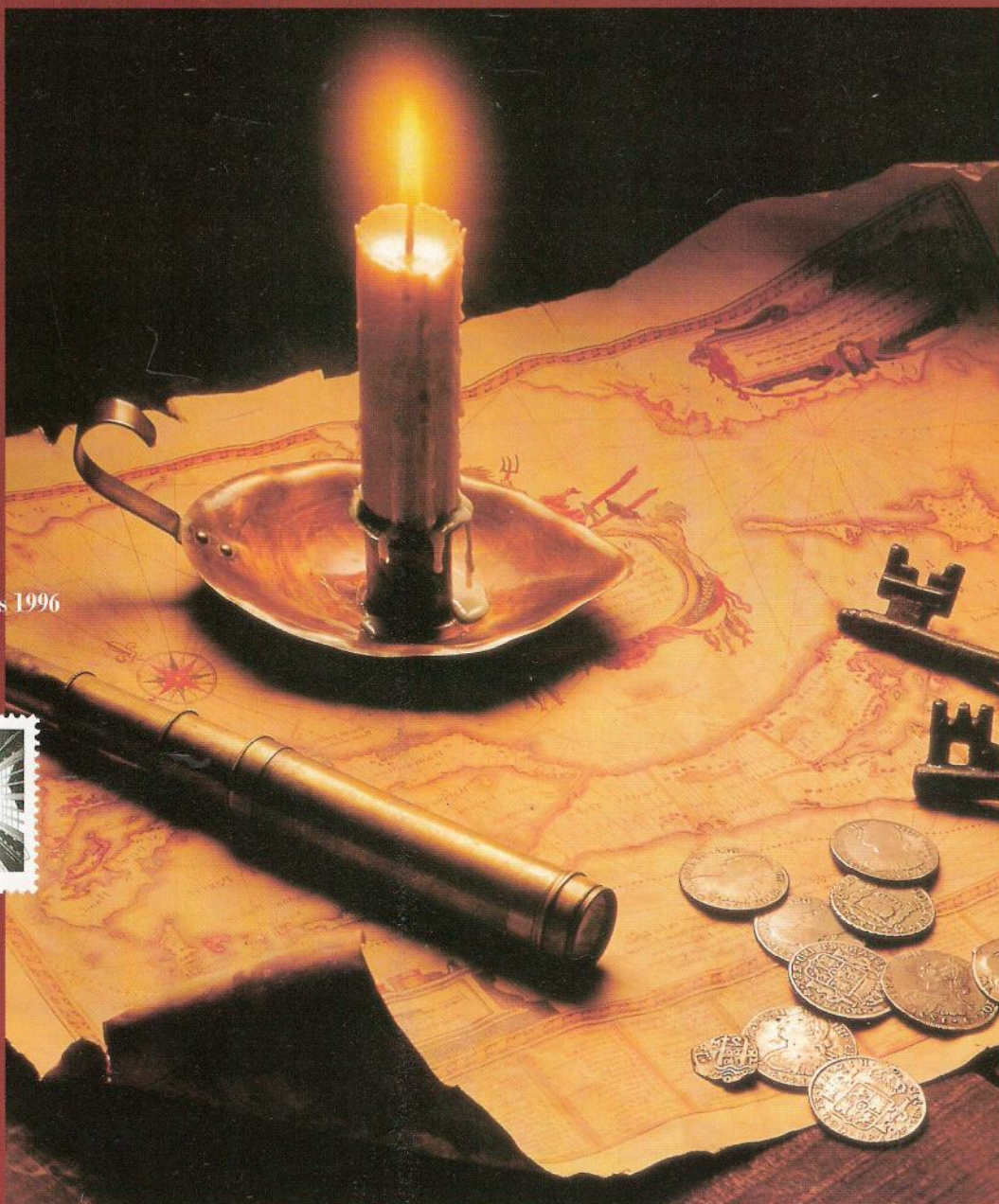

Collect

Het postzegelmagazine van PTT Post

Nieuwe postzegels

Ontdekkingsreizen,
Kinderpostzegels 1996,
Decemberpostzegels 1996

Op zoek naar onbekende werelden

Geïllustreerd verzamelen: extra dimensie

'Postzegelmapjes zijn kunst met een kleine 'k''

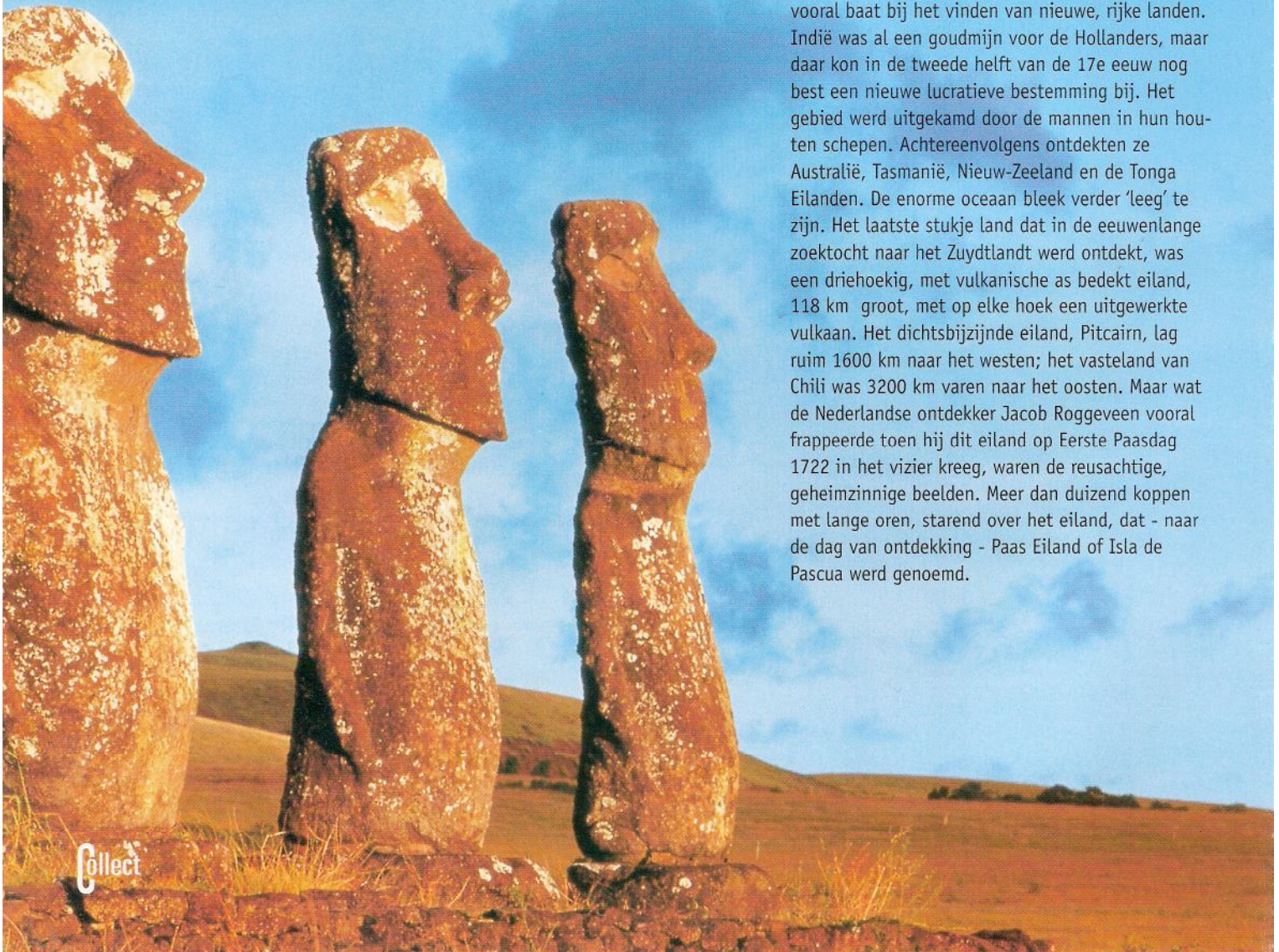
Het mysterie van Paas

Tekst: Matthieu van Winsen

Op zoek naar het onbekende continent 'Zuydtlandt' waarvan het bestaan al door de oude Grieken was verondersteld, doorkruisten Spanjaarden, Portugezen en Nederlanders de onmetelijke Grote Oceaan. Het zesde werelddeel werd niet gevonden. Wel een aantal eilanden, waarvan de meest wonderlijke wel het Paas Eiland met zijn mysterieuze reuzenbeelden was.

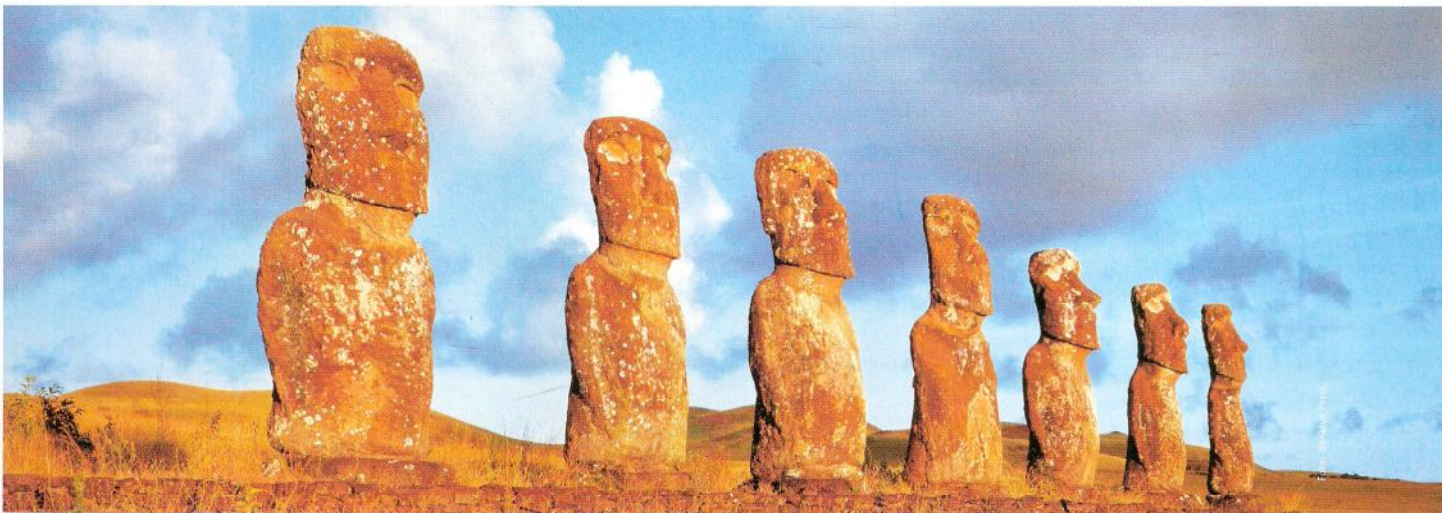
De winstgevende reizen naar Indië en de ontdekking van Amerika gaven de zeevarende Europese naties de moed en het verlangen om andere onbekende werelden te gaan zoeken. Hoe meer grote en kleine eilanden de zeevaarders vonden, hoe fantastischer, rijker en paradijselijker het Onbekende Zuydtlandt in de verhalen werd.

De ontdekkingsreizigers hadden allemaal zo hun eigen beweegredenen. Sommigen wilden het christendom verbreiden. Anderen hadden zuiver wetenschappelijke motieven. De Hollanders waren vooral uit op handel en winst. De Oostindische Compagnie had vooral baat bij het vinden van nieuwe, rijke landen. Indië was al een goudmijn voor de Hollanders, maar daar kon in de tweede helft van de 17e eeuw nog best een nieuwe lucratieve bestemming bij. Het gebied werd uitgekamd door de mannen in hun houten schepen. Achtereenvolgens ontdekten ze Australië, Tasmanië, Nieuw-Zeeland en de Tonga Eilanden. De enorme oceaan bleek verder 'leeg' te zijn. Het laatste stukje land dat in de eeuwenlange zoektocht naar het Zuydtlandt werd ontdekt, was een driehoekig, met vulkanische as bedekt eiland, 118 km groot, met op elke hoek een uitgewerkte vulkaan. Het dichtsbijzijnde eiland, Pitcairn, lag ruim 1600 km naar het westen; het vasteland van Chili was 3200 km varen naar het oosten. Maar wat de Nederlandse ontdekker Jacob Roggeveen vooral frappeerde toen hij dit eiland op Eerste Paasdag 1722 in het vizier kreeg, waren de reusachtige, geheimzinnige beelden. Meer dan duizend koppen met lange oren, starend over het eiland, dat - naar de dag van ontdekking - Paas Eiland of Isla de Pascua werd genoemd.

eiland

Teleurstelling

Nadat hij van zijn verbazing was bekomen, keerde Roggeveen het eiland teleurgesteld de rug toe: er was weinig 'handel' te halen. Pas een halve eeuw later kwam het volgende Europese schip, van de Engelse ontdekkingsreiziger James Cook. Behalve de beelden is het eiland dan ook niet zo bijzonder. De Spanjaarden voegden het toe aan hun wereldrijk en in 1862 werden 1000 inwoners, een kwart van de bevolking, waaronder de koning, door Peruaanse slavenhandelaars naar Peru overgebracht. Slechts 15 eilandbewoners keerden terug, besmet met de pokken. De gevolgen laten zich raden: slechts 200 bewoners overleefden de epidemie. Sinds 1888 is het Paas Eiland in het bezit van Chili. De bevolking leeft van schapenteelt, landbouw en toerisme. De inwoners zelf vertellen dat ze ooit met twee grote boten uit het westen gekomen zijn. Plankjes met beeldschrift, dat pas veertig jaar geleden werd ontcijferd en dat overeenkomsten vertoont met oude Maori-tekeningen, bevestigen dit. De beelden vormen nog steeds een mysterie. De meeste zijn tussen de 4 en 7 meter hoog, wegen 50.000 kg en hadden vroeger een soort muts van rode tufsteen. In de steengroeve van de vulkaan Rano Raraku, waar ze uitgehouwen werden, zijn onafgemaakte exemplaren gevonden van wel 22 meter hoogte!

'Lang-oren' en 'kort-oren'

Waarom zijn de beelden gemaakt? Waarom zijn er heel veel niet afgemaakt? Hoe hebben de makers de zware kolossen soms tientallen kilometers over het eiland gesleept? (Het wiel was er nog niet uitgevonden!)

De Noorse onderzoeker Thor Heyerdahl, die met zijn beroemde vlot Kon-Tiki in 1956 op het Paas Eiland aankwam, zag de beelden als een uitvloeisel van een volkenstrijd op het eiland. In de 5e eeuw, zo luidde zijn - in wetenschapskringen omstreden - theorie, waren er indianen vanuit Peru op het eiland

De laatste ontdekking...

terechtgekomen. Zij hadden lange oren omdat zij hun oorlelletjes doorboorden en met behulp van voorwerpen uitrekten. De 'lang-oren' onderwierpen de uit Polynesië afkomstige 'kort-oren' en dwongen hen beelden van de 'lang-oren' te maken en vervolgens te aanbidden. De 'kort-oren' kwamen echter in opstand en doodden de 'lang-oren'. Eén ding is duidelijk: er bestaat geen paradijselijk Zuydtlandt. Het Paas Eiland lijkt er in de verste verte niet op, alhoewel de bevolking zeer vriendelijk is. Maar wat is nu het geheim van de trotse beelden op het eenzaamste eiland in de Grote Oceaan? Dat heeft nog niemand ontdekt...

1 oktober 1996

*Van boven naar beneden:
Geograaf en cartograaf:*

*Petrus Plancius
(1552-1622), 70 ct*

*De reis van Cornelis Houtman
(1595-1597), 80 ct*

*De reis van Willem Barentsz
(1596-1597), 80 ct*

*De reis van Mahu en De
Cordes (1598-1600), 100 ct*

Ontdekkings- reizen die Nederland veranderden

Ontdekkingsreizen hebben een cruciale rol gespeeld in de opbouw en bloei van Nederland in voorbije eeuwen. Zonder de kennis en vooral de rijkdom die de nieuwe werelden opleverden, zou ons land er heel anders hebben uitgezien. Op vier postzegels die op 1 oktober 1996 uitkwamen en die ontworpen zijn door Walter Nikkels, wordt uitgebeeld hoe de reizen aan het einde van de zestiende eeuw de wereldwijde grondslag voor de Nederlandse handelsmaatschappijen legden.

De geograaf en cartograaf Petrus Plancius (1552-1622) maakte aardrijkskundige (zee)kaarten van ondermeer de kusten van Frankrijk, Spanje en West-Afrika, globes van hemel en aarde en zeevaartkundige instrumenten. Zijn hulpmiddelen werden onmisbaar voor de eerste zeevaarders die langs verschillende routes op weg gingen naar Indië.

De eerste reis langs een oostelijke route naar Indië werd in 1595 ondernomen door Cornelis de Houtman. Voor de gevaarlijke tocht moest hij om Afrika heen, langs Kaap de Goede Hoop. Pas in 1597 keerde De Houtman terug in Nederland met slechts één schip. De opbrengst van de lading specerijen was nog net voldoende om de verliezen te dekken. Legendarisch is de reis van Willem Barentsz en Jacob Heemskerck in 1596 om langs een noordelijke route een korte weg naar Azië te vinden. De noodlottige afloop is bekend: hun schip kwam vast te zitten in het ijs en Barentsz en zijn mannen waren

gedwongen te overwinteren in het door hen op Nova Zembla gebouwde Behouden Huys.

In 1598 probeerden de admiraals Mahu en De Cordes via een westelijke route naar Azië te varen. Door slecht weer en aanhoudende tegenwind in de Straat van Magalhaes moest hier de winter doorgebracht worden. Van de vijf schepen bereikte er slechts één Japan. Voor de kooplieden die de reizen financierden, was het duidelijk dat de zeeweg naar Indië toch langs Kaap de Goede Hoop moest gaan.

AANBIEDINGEN VOOR COLLECT-LEZERS

Speciaal voor de lezers van Collect vindt u hieronder een tweetal aanbiedingen in verband met het feit dat het 400 jaar geleden is dat Willem Barentsz zijn tocht naar Nova Zembla maakte. De aanbiedingen zijn geldig tot eind maart 1997.

KORTING Tentoonstelling Scheepvaartmuseum

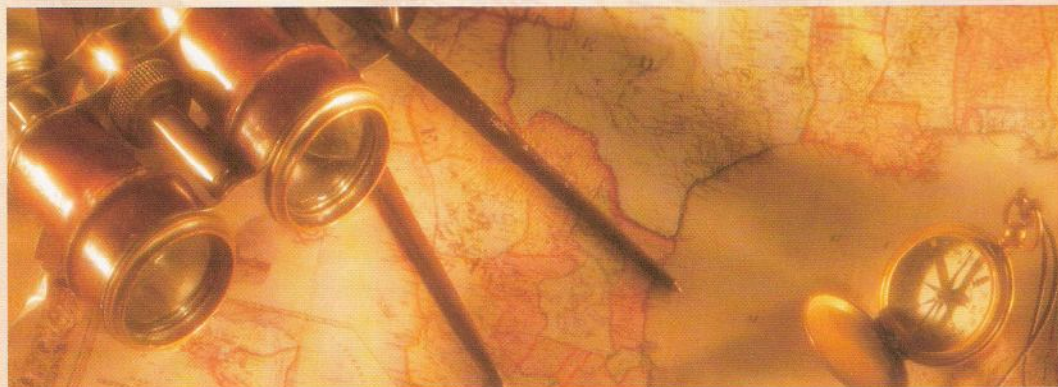
Op vertoon van deze pagina krijgt u 20% korting op de entreprijs van de tentoonstelling 'Gevangen in het ijs' in het Scheepvaartmuseum te Amsterdam. De tentoonstelling, die u nog tot en met maart 1997 kunt bezoeken, geeft een schitterend overzicht van het leven van Willem Barentsz en van zijn reizen.

KORTING Hotelarrangement Terschelling

Boek een hotel op Terschelling en geniet van rust en ruimte op het geboorte-eiland van Willem Barentsz. En vergeet niet het museum 't Behouden Huys' te bezoeken. Indien u een hotel boekt uit de Hotelgids van de VVV Terschelling krijgt u als Collect-lezer 10% korting op het door u gekozen arrangement. De Hotelgids is telefonisch op te vragen via telefoonnummer 0562-443000. Vergeet bij het invullen van het hotelreserveringsformulier niet te vermelden dat u boekt n.a.v. Collect 10.

zie ook pagina 16
Shop
Nederland

Foto: The Image Bank

Kinderpostzegels 1996: Bouwen aan de toekomst

Het thema voor de Kinderpostzegelactie 1996 is 'Bouwen aan de toekomst'. Kinderen moeten kunnen opgroeien tot zelfstandige volwassenen, die op eigen benen kunnen staan. Dat moet je leren. Niet ieder kind krijgt daar voldoende kans voor.

Voor henzelf en voor de hele wereld is het van groot belang dat kansarme kinderen hulp krijgen om problemen en verdriet in de toekomst te voorkomen. Daarom heeft de Stichting Kinderpostzegels Nederland (SKN) dit jaar gekozen voor het thema 'Bouwen aan de toekomst'. Met de opbrengst van de Kinderpostzegelactie steunt de SKN jaarlijks honderden projecten voor kinderen in binnen- en buitenland in moeilijke omstandigheden. Bijvoorbeeld kinderen met een handicap, straat- en zwerfkinderen, werkende kinderen, kinderen die zijn aangewezen op jeugdhulpverlening en kinderen die het slachtoffer zijn van geweld, uitbuiting of discriminatie.

Ontwerper

Marten Jongema, de ontwerper van de Kinderpostzegels, legt uit hoe we de afbeeldingen moeten interpreteren: 'De baby heeft nog geen idee, hij leest bijvoorbeeld nog geen boek, maar zal dat later wel doen. De zesjarige knutselaarster bouwt letterlijk aan later, het grootste meisje met haar hoofd vol dieren zal de wereld van de toekomst ook dieren toewensen. Het zijn alledaagse foto's van gewone kinderen die ik op de computer bewerkte. De tekeningen zijn eraan toegevoegd. Ook de typografie is die van een blokkendoos.'

Foto: Benelux Press

EMISSIES

6 november 1996

Baby met boeken, 70+35 ct

Meisje met gereedschap,

80+40 ct

Meisje met dieren, 80+40 ct

EMISSIES

26 november 1996

De Decemberpostzegels

bestaan uit vier verschillende afbeeldingen, alle met een waarde van 55 cent.

Symboliek in de Decemberpostzegels 1996

In december zoekt de een naar religieuze betekenissen en de ander naar absolute elementen zegt René van Raalte over de symboliek in de door hem ontworpen Decemberpostzegels 1996.

René van Raalte heeft de Decemberpostzegels in samenwerking met Frank van Oudeweetering volledig met electronica ontwikkeld. Hij zegt: 'Als ontwerper word je steeds meer regisseur van de computer, maar je moet ervoor blijven waken dat het proces niet met je op de loop gaat. De inhoud moet belangrijker blijven dan de vorm.'

Over de opvallende ontwerpen van de

Decemberpostzegels zegt René van Raalte: 'De postzegels bestaan uit een associatieve beeldenreeks, fragmenten uit de werkelijkheid, niet letterlijk maar zinnebeeldig. Ik gebruik beelden die zowel een metafoor als een weergave van de realiteit kunnen zijn. Een goed voorbeeld is de afgebeelde vleugel. De een ziet er misschien een sappig stukje fazant in, terwijl iemand anders het beschouwt als een deel van een engel.'

De Decemberpostzegels zijn uitsluitend te koop in velletjes van 20 stuks en zijn voorzien van een zelfklevende gom. In het velletje zijn vier verschillende afbeeldingen opgenomen.

zie ook pagina 17
Shop
Nederland

‘De postzegelverzameling oogt zo veel aardiger’

Al meer dan dertig jaar verzamelt Robert Klarenbeek Duitse postzegels. Pas enkele jaren geleden kocht hij in een opwelling zijn eerste set Nederlandse zegels. In plaats van deze ook weer in een standaard album onder te brengen, heeft hij voor de band met geïllustreerde Verzamelbladen gekozen. Want die maakt de collectie voor hem een stuk aantrekkelijker.

Tekst: Nanny de Jager

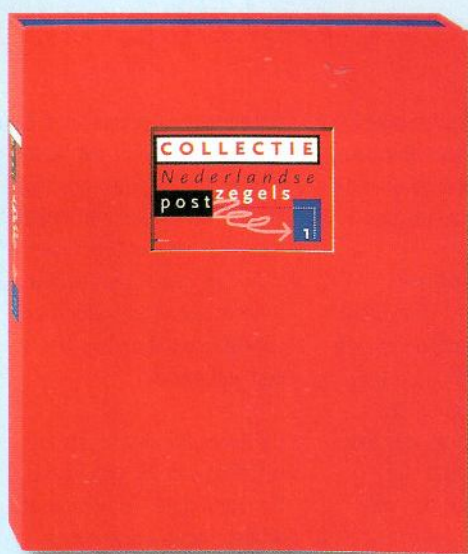
Als kind van zeven jaar plakte Robert Klarenbeek (42) al postzegels in een schriftje. Maar toen hij op zijn tiende jaar naar Duitsland verhuisde, begon hij echt te verzamelen. En omdat hij in Duitsland woonde, werden het Duitse postzegels. Hij liet deze verzameling niet in de steek, toen hij zes jaar later weer terugkeerde naar Nederland. Via de verzamel-service van de Deutsche Bundespost krijgt hij nog steeds ieder kwartaal de nieuwe uitgiften. ‘Ik vind het leuk om de collectie te hebben en er af en toe wat mee te doen. En het gaat me daarbij helemaal niet om

de waarde ervan. Maar dat verzamelen doe ik ook voor een groot deel uit nostalgische overwegingen,’ vertelt Robert Klarenbeek. ‘Mijn verzameling vormt een stukje persoonlijke geschiedenis aan de hand waarvan ik dingen weer kan beleven. Hoe ik er bijvoorbeeld als kind nog veel moeite voor deed om ze bij elkaar te sparen. Want in die tijd moest ik het nog hebben van geld dat ik kreeg bij mijn verjaardag en zo. Maar er zijn ook tijden geweest waarin de hobby zich beperkte tot vier keer per jaar zes minuten. Even de binnengekomen zending uitpakken en daar bleef het dan bij. Op de bladen uit die periodes zit zo hier en daar dan ook wel eens wat scheef. En als ik mijn albums doorblader, dan zie ik dat allemaal weer terug.’

Bij de naslagwerken

Zijn eerste Nederlandse serie schafte Robert Klarenbeek pas enkele jaren geleden aan. Op het postkantoor viel zijn oog op een jaarset die achter het loket stond. ‘In een opwelling heb ik dat setje toen gekocht. En via de Verzamelservice kreeg ik het jaar daarop de volgende serie. Inmiddels stonden er dus twee setjes in de kast, waar ik verder niets mee deed. Ik vond het niet echt aantrekkelijk om met die zegels weer maagdelijk witte vellen te gaan vullen.’ Toen las Robert dat de Verzamelservice van PTT Post geïllustreerde Verzamelbladen ging uitgeven. Bladen waarop de thema’s in woord en beeld worden toegelicht. Hij bestelde onmiddellijk de vijf jaargangen plus de verzamelband. ‘Deze uitgave sprak me aan. Allereerst vanwege de multimediale aanpak. Doordat de postzegels op bladen zitten die tekst en uitleg geven bij de thema’s en dit illustreren met beeldmateriaal, krijg je een leuker overzicht dan in een album met alleen zegels. Want dat zegt niet zoveel. Ik pak mijn albums dan ook zelden van de plank in de studeerkamer om er eens in te kijken. Omdat deze verzamelband een soort naslagwerk vormt en in de woonkamer kan staan tussen de andere boeken en naslagwerken, zal ik er vaker in kijken. Maar ik zal hem waarschijnlijk ook eerder aan anderen laten zien, als dat zo ter sprake komt. Want de postzegelverzameling oogt zo veel aardiger dan in zo’n standaard album. Verder ziet de band er ook een stuk

zie ook pagina 15/18
Shop
Nederland

Ook geïllustreerd verzamelen?

De Verzamelservice van PTT Post biedt u de mogelijkheid om de Nederlandse postzegels op een interessante en aantrekkelijke manier te verzamelen. Voor de jaren 1991 tot en met 1996 zijn prachtige geïllustreerde Verzamelbladen gemaakt. Op de kleurrijke Verzamelbladen met klemstroken kunt u op eenvoudige wijze de postzegels, boekjes en velletjes aanbrengen. Met de uitgebreide achtergrondinformatie en de prachtige illustraties over het thema wordt uw collectie Nederlandse postzegels nog aantrekkelijker. Speciaal voor de Verzamelbladen is bovendien een fraaie bewaarband, geschikt voor vijf jaargangen, verkrijgbaar. Geïnteresseerd? U kunt de Verzamelbladen en de bewaarband bestellen met de bestelkaart die u aan treft op de adresdrager van Collect. Natuurlijk kunt u ook een abonnement nemen op de Verzamelbladen. Gebruik hiervoor eveneens de bestelkaart.

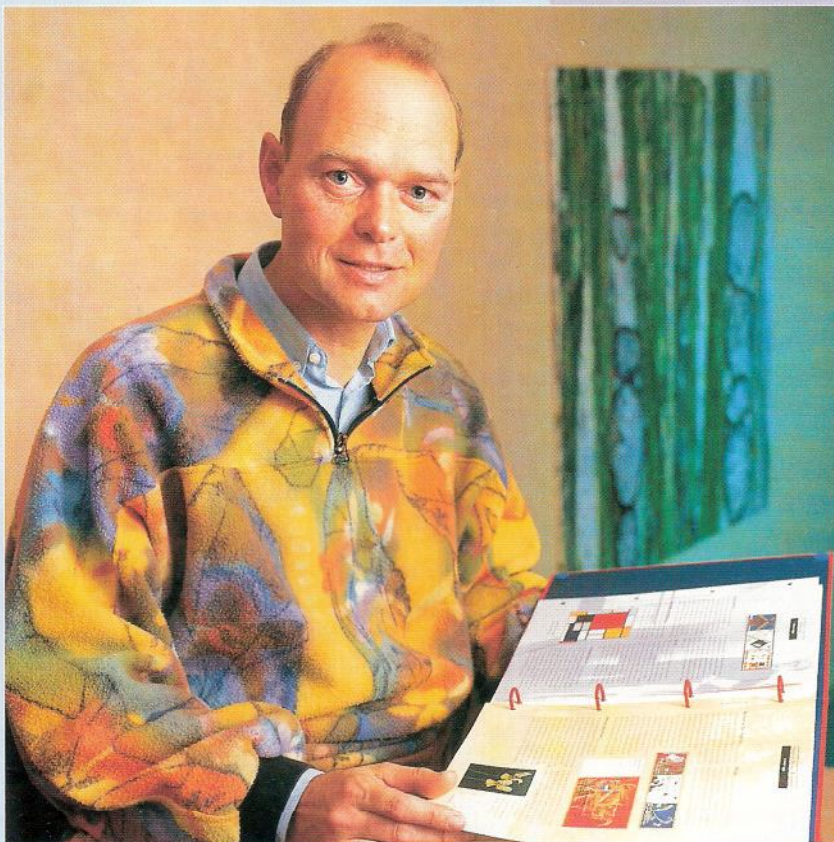

Foto: Giffé Struikma

aantrekkelijker uit dan de doorsnee albums. Hij is modern vormgegeven en ook de bladen hebben een fraaie lay out.'

Gebruiksvoorwerp

Beeldende kunst is een ander gebied waarin Robert Klarenbeek sterk geïnteresseerd is. Die interesse is vooral aangewakkerd tijdens de periode dat hij werkzaam was op de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten. Samen met zijn vriendin bezit hij diverse kunstwerken. Die vormen geen verzameling die in de kast staat zoals de albums met postzegels, maar ze maken wezenlijk deel uit van hun interieur. Voor de nieuwe woning waar ze onlangs ingetrokken zijn, hebben ze een kunstenaar opdracht gegeven om een schilderij te maken. 'We willen kunst integreren in onze dagelijkse omgeving. Overal in huis, dus ook in de keuken. In plaats van de wand tussen de keukenkastjes en het aanrechtblad te betegelen, willen wij daar een schilderij hebben. De kunstenaar maakt naar eigen inzicht een werk dat die ruimte opvult. Dat schilderij zal er in de loop van de tijd dan wel gebruikt uit gaan zien, maar dat mag. Want kunstwerken zijn voor ons gewoon gebruiksvoorwerpen.'

Bü Ch

In een zuidelijk hoekje van Mexico ligt Belize genesteld. Het is een onafhankelijk land met zo'n tweehonderdduizend inwoners, een leger van een paar honderd man en twee hoofdsteden. Weliswaar is het in het binnenland gelegen Belmopan de nieuwe hoofdstad, maar deze stad is eigenlijk een hoofddorp dat mislukt is. Men is Belmopan gaan bouwen in de jaren zestig en men wilde er een moderne, betonnen metropool van maken. Het is geen metropool geworden, de regeringsgebouwen staan er na een kwart eeuw al op instorten en slechts zesduizend mensen hebben zich in deze deprimerende nederzetting willen vestigen. Ooit heeft men geprobeerd de ambassades en het hoofdkantoor naar Belmopan te halen. Dat is niet gelukt: bijna alle ambassades zijn in de oude hoofdstad, Belize City, gebleven en dat geldt ook voor het hoofdkantoor.

Ruim twintig jaar geleden was ik voor de eerste keer in Belize. Het was toen nog een Britse kolonie en heette British Honduras. Brits Honduras had toen al eigen postzegels en een hoofdkantoor. Tijdens mijn laatste bezoek zag ik dat het postkantoor nog steeds het oude, vertrouwde kantoor is en dat de Afdeling Filatelie onveranderd in een deprimerend hokje achter het hoofdkantoor gevestigd is. In de grote hal van het hoofdkantoor heb ik onlangs weer heerlijke ogenblikken meegemaakt: er werd ernstig gestempeld, stevig geplakt en eindeloos veel met zware pakketten gesjouwd.

Twee decennia geleden vertelde de toenmalige directeur van het hoofdkantoor mij: 'Als we eenmaal onafhankelijk zijn, gaan we beginnen aan een postzegeltraditie die uniek in de geschiedenis van de post zal worden! Let maar op!'

Ik meld mij in het filatelistische achterafhokje. Achter glas hangen nog steeds de postzegels uit de koloniale tijd. Ik kan er begrip voor hebben dat die niet meer verkrijgbaar zijn. 'Mag ik de emissies van de laatste jaren zien?', vraag ik aan de dame die de baas is van het kantoor. 'We hebben niks te koop,' zegt ze. 'Behalve dan die serie met bloemen.' 'Geen vogels, geen andere mooie zegels?', vraag ik. 'Nee,' zegt de dame, 'we hebben geen geld meer om postzegels uit te geven. Maar u kunt die bloemenzegels kopen.' Ik overweeg uit medelijden de serie bloemen te kopen, maar omdat ze zo lelijk is doe ik dat zelfs niet. 'Nou, dan ga ik maar,' neem ik afscheid van de filatelie-mevrouw. De dame gaat staan en roept mij op luide toon na: 'Volgend jaar, dan komen er mooie zegels, u moet zeker terugkomen!'

Ik geloof het niet meer. Belize is een arm land. Zelfs zo arm dat het bijna aan het afscheid nemen is van zijn postzegels. En - de lezer zal mij willen geloven - dan ben je als land écht héél arm. Wat waarschijnlijk zal blijven - totdat een orkaan misschien ook dat nog weg zal vagen - is het hoofdkantoor van Belize in Belize City. Een van de mooiste postkantoren ter wereld. Bijna zonder zegels, helaas.

Boudeyn hiel

Collect

Actueel

POSTZEGELS OP TV

Sinds 22 september wordt ook op de televisie aandacht besteed aan postzegels. In het jeugdprogramma 'Wordt Vervolgd' op Kindernet komen naast strips en tekenfilms nu ook postzegels aan bod. Het programma richt zich vooral op kinderen. PTT Post verwacht hierdoor een positieve bijdrage te leveren aan de hobby (postzegels) verzamelen. 'Wordt Vervolgd' is elke zaterdag en zondag vanaf 11.30 tot 12.00 uur te zien. Kijk voor meer informatie op Internet. Internetadres: [HTTP://WWW.PTT-POST.NL](http://www.ptt-post.nl)

POSTZEGEL UITGIFTE BOEK 1997

Speciaal voor de vaste klanten van de Verzamelservice van PTT Post is ook dit jaar een Postzegel Uitgifte Boek gemaakt. Het rijk geïllustreerde Postzegel Uitgifte Boek 1997 vertelt de geschiedenis van de strip. Uiteraard blik het Postzegel Uitgifte Boek ook vooruit: naar het postzegel programma voor 1997, waarin PTT Post de strip voor het tweede opeenvolgende jaar in de schijnwerpers plaatst.

BINNENKORT IN COLLECT

In de volgende Collect o.a. aandacht voor de eerste postzegeluitgiften van 1997:

- 2 januari: **Verhuispostzegel en Zakenpostzegels**
- 21 januari: **Verrassingspostzegel**
- 25 februari: **Natuurlijk Landschapsbeheer**

Win een weekend op Terschelling

doorloper

Van links naar rechts:

A. soort zegel voor onvoldoende frankering - voorzetsel - persoonlijk voornaamwoord ; B. aardrijkskundige aanduiding - talent - slotwoord - vrouwelijk dier ; C. baardje - vaststaande gebeurtenis - zegel met gewijzigde waarde of aanwijzing - de onbekende ; D. zwak - metaal - werelddeel - vrijzinnig democraat ; E. postzegel-verzamelaar - laan ; F. Franse rivier - vervaardiger ; G. soort belasting - in orde - plaats in Gelderland - per persoon ; H. bij elkaar - ontelbaar ; I. gebak - heldendicht ; J. rangtelwoord - voorzetsel ; K. ontkenning - geordende lijst van een verzameling - hertz ; L. duinvallei - kerstboomversiering - veldvrucht - bijwoord ; M. voorzetsel - deel van een koeiemaag - tijdperk - op die plaats - Rijksgrens ; N. eerwaardig grijsaard - werk van Ibsen - bevestiging - lofdicht ; O. voorzien van puntige uitsteeksels - dyne - afdruk op een postzegel.

Van boven naar beneden:

A. ongebruikt - kenmerk van een zegel ; B. brandstof - in het bijzonder - aan elkaar - water in Friesland ; C. pook - familied - aristocratie - per stuk ; D. tot afscheid - van een postzegel voorzien - Griekse letter ; E. zoon - Europeaan - telwoord - telegraaf restant - kettingzang ; F. uitgelezen gedeelte - voegwoord - eerwaarde heer ; G. hoeveelheid - nieuwe mode ; H. ik - tandeloos zoogdier - bijbelse figuur ; I. stuk goed - briefaanhef - schoeisel ; J. voegwoord - voegwoord ; K. collectie - en andere - persoonlijk voornaamwoord ; L. voegwoord - vogel - aristocratie - uitstraling - voormiddag ; M. kleedingstuk - onbepaald voornaamwoord - landbouwwerktuig - dieregeluid - tegenvaller ; N. electrisch geladen deeltje - boerenbezit - grappemaker - bende ; O. zegel voor goed doel.

Zet de letters uit de vakjes met corresponderende nummers over naar het oplossingsbalkje en u leest de oplossing van deze puzzel: een nieuwjaarswens. Zet deze wens op een briefkaart en stuur die vóór 1 januari 1997 naar:
 Redactie Collect, Postbus 30051, 9700 RN Groningen.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
		18								1				
				14										
										11			8	
						15								
		5												
					3						6			
			19											
												17		
	2													
				12							10			
														4
	9									16				
					7						13			

1	2	3	4	5	6	7					
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Hoofdprijs:

Een weekend heerlijk uitwaaien en genieten van rust en ruimte op Terschelling. U verblijft in hotel Schylge op basis van halfpension.

Hotel Schylge ligt aan de rand van het gezellige dorp West-Terschelling en heeft een prachtig uitzicht op de Waddenzee.

Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. De prijs is beschikbaar gesteld door **VVV Terschelling** en wordt niet in geld uitgekeerd. De prijswinnaar krijgt persoonlijk bericht. Medewerkers van PTT Post Filatelie zijn van deelname uitgesloten.

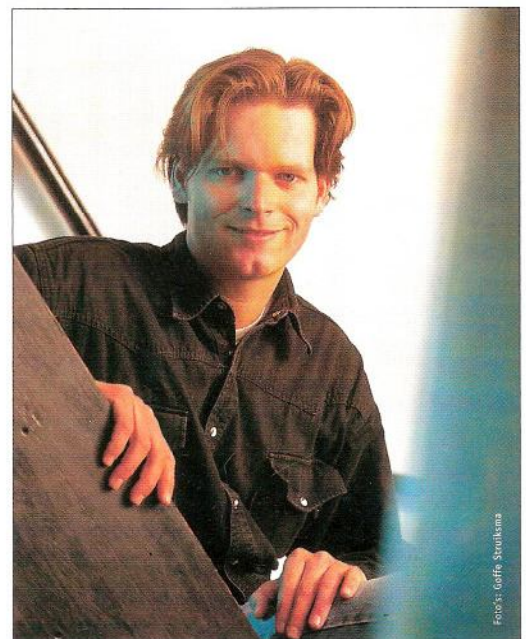
'De Postzegelmapjes zijn kunst met een kleine 'k''

Richard Sluijs (30) is de man achter de postzegelmapjes van PTT Post. Twee jaar geleden werd de grafisch ontwerper benaderd toen hij de postzegels voor het WK voetbal had gemaakt. Hij werd uitgenodigd om als proefopdracht een ontwerp te maken voor de sinds 1982 bestaande postzegelmapjes. Inmiddels is hij verantwoordelijk voor zo'n twaalf mapjes per jaar.

Tekst: Ashiq Moghal

Zelf verzamelt Richard Sluijs geen postzegels. Maar langzamerhand lijkt daar verandering in te komen. 'Als je zoals ik daar zo intensief mee bezig bent, ga je ze zeer waarderen. Ik bekijk alles namelijk vanuit grafisch-technisch oogpunt. Ik vind het dan zeer knap hoe men op zo'n klein stukje papier een helder beeld kan schetsen. Ongeveer twaalf keer per jaar mag hij de postzegelmapjes ontwerpen. Hoewel hij de vrije hand heeft zijn er regels waar hij zich aan moet houden. Toch ziet de ontwerper dat niet als een belemmering. Integendeel: 'Het zou een stuk makkelijker zijn geweest om alleen datgene te maken wat ik mooi vind. Nu moeten mijn ontwerpen passen binnen een bepaald concept. Dat is een extra uitdaging,' meent hij. 'De PTT komt ter gelegenheid van een actualiteit, zoals de Vermeer-tentoonstelling of de nieuwe brug in Rotterdam, met speciale postzegels. Vervolgens wordt er ook een postzegelmapje uitgebracht. Het postzegelmapje mag opvallen, maar niet te veel. Het gaat uiteindelijk toch om de postzegels. Het postzegelmapje mag er best kunstzinnig uitzien. Als de grote massa het maar begrijpt, hè.' Bij het woord 'massa' schrikken velen volgens Richard Sluijs. 'Ze denken meteen: 'Gatver... Dit kunnen nooit goede ontwerpen zijn.' Omdat het resultaat een soort gemiddelde is: van alles wat, maar eigenlijk niets. Onzin. Ik vind het juist klasse om

Richard Sluijs: 'Het postzegelmapje mag opvallen, maar niet te veel. Het gaat uiteindelijk toch om de postzegels.'

iets te kunnen maken wat veel mensen aardig vinden. Kunst met een kleine 'k'. Wat ik mijn mooiste ontwerp vind? Het klinkt als een cliché, dat moet ik nog maken. Niet dat ik de andere niet mooi vind, maar het kan altijd beter.'

Over zijn werk: 'Het is een ritueel geworden waar ik altijd met plezier naar uitkijk. Ik krijg de postzegels binnen en begin vervolgens met research. Alles wat ik kan vinden over het thema wordt goed gelezen. Dan begin ik met ruwe schetsen. Op een gegeven moment gaat de eerste versie naar de opdrachtgevers. Zij bekijken het en doen verslag. In die twee jaar dat ik nu voor de PTT werk voel ik bijna precies aan wat ze willen. Tegenwoordig is het daarom vaak in één keer goed.'

Collection

VOC Daalders

Set van 5 fraaie VOC-Daalders, speciaal uitgegeven ter gelegenheid van het toeristisch VOC-jaar 1996. De munten zijn ontworpen door de bekende medailleur John Lobban en vakkundig geslagen door de Koninklijke Munt van Noorwegen. Een leerzame en historische collectie voor iedere verzamelaar.

Set VOC-Daalders f 28,50

Bestelnummer 696054

Poster clipper Thermopylae

Bijzonder fraaie illustratie van de machtige clipper Thermopylae. Deze grote poster (93 x 62 cm) wordt bezorgd in een stevige koker.

Poster 'Thermopylae' f 49,95

Bestelnummer 696065

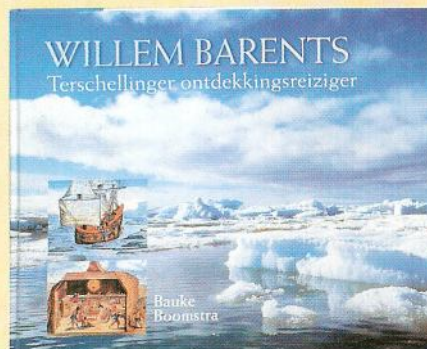

Poster 'All the known world'

Zeer bijzondere replica van een 18e eeuwse met de hand ingekleurde kopergravure, gedrukt op 300 grams gescheppt papier. De poster (93 x 62 cm) wordt bezorgd in een stevige koker.

Poster 'All the known world' f 125,00

Bestelnummer 696066

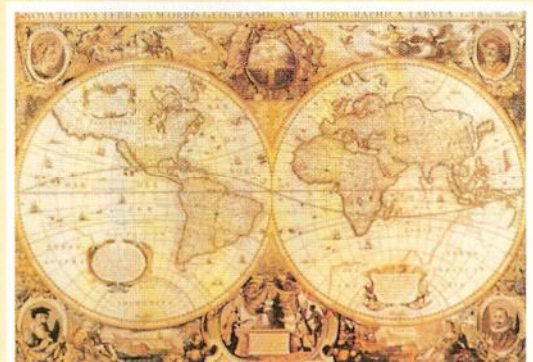

Willem Barents Terschellinger

Prachtig geïllustreerd en informatief boek over de op Terschelling geboren Willem Barents.

Boek Willem Barents fl. 29,75

Bestelnummer 696056

Poster 'Nova Totius Terrarum' van Henricus Hondius

Prachtige, rijk geïllustreerde poster van de werelddelen die in de 17e eeuw in kaart waren gebracht. De poster (80 x 60 cm) wordt bezorgd in een stevige koker.

Poster 'Nova Totius Terrarum' f 34,95

Bestelnummer 696067

Nova Zembla

Met een bewerking van dagboeken en krantenberichten presenteren de schrijvers een spannend verslag van de expedities die de Universiteit van Amsterdam in 1993 en 1995 naar het pooleiland Nova Zembla uitstuurde.

- Expeditiefotograaf René Gerritsen bracht het spectaculaire avontuur in beeld.

Boek Nova Zembla fl. 44,50

Bestelnummer 696058

